

Słomsk, den 5. Juli 1994

Soziales Komitee für den Bau des Denkmal-Tores
auf dem Friedhof der Opfer des Gefängnisses Sonnenburg
Sikorski-Straße 15
66-436 Słomsk
Polen

Schutzrat des Gedenkens der Kämpfe
und des Märtyrertums der Woiwodschaft
in Gorzów Wlkp.

Ich teile Ihnen höflichst mit, daß auf Anregung der Fédération des Victimes du Nazisme Enrôlées de Force a.s.b.l. aus Luxemburg der Plan des ehrenden Gedenkens des Märtyrertums der Opfer des Gefängnisses Sonnenburg auf dem Kriegsfriedhof in Słomsk entstand.

Der Widerstandskreis des Großherzogtums Luxemburg gehört zu den aktivsten was die Kontakte mit unserer Ortschaft anbetrifft. Nach der Einweihung im Jahre 1988 des Denkmals, das der Erinnerung der Luxemburger gewidmet ist, möchte er jetzt ein neues Tor auf dem Friedhof der Opfer des Gefängnisses Sonnenburg stiften. Es bietet sich nun die Gelegenheit andere Nationen, deren Vertreter hier einsaßen oder umkamen, daran teilnehmen zu lassen.

Auf dem Wettbewerbswege wurde der Entwurf der Künstlerin-Plastikerin Frau Regina BARTEK ausgewählt, die die Konzeption des Tores unter diesem Gesichtspunkt ausarbeitete. Im Entwurf sind 8 rechteckige bronzene Tafeln mit den Maßen 215x300 mm vorgesehen, die Symbole der Länder darstellend, deren Bürger auf dem Friedhof begraben sind.

Auf dem Treffen vom 25. Juni wurde beschlossen, den Entwurf von der Autorengruppe bestehend aus der Künstlerin-Plastikerin Regina BARTEK, der Künstlerin-Plastikerin Bożena JAKUBOWSKA, dem Künstler-Plastiker Michał PUKLICZ auf Kosten der Fédération des Victimes du Nazisme Enrôlées de Force a.s.b.l. zu verwirklichen, deren Vertreter vorschlagen, die Tafeln von den entsprechenden Widerstandsorganisationen der einzelnen Nationen zu finanzieren, deren Bürger im Gefängnis Sonnenburg einsaßen und umkamen.

Die Kosten einer Tafel wurden auf etwa 800 DM geschätzt.

Das geplante Ausführungstermin des Tores wurde auf den 20. Januar 1995 festgelegt.

Seite 2

Die feierliche Enthüllung und Einweihung des Tores sowie die passende wissenschaftliche Konferenz erfolgen im April 1995 zum 50. Jahrestag der Befreiung des Gefängnisses Sonnenburg.

Im Zusammenhang mit dem Vorhergehenden bitten wir Sie, sich mit der beigefügten Konzeption des Tores bekanntzumachen und die Möglichkeit eine Gedenktafel zu spenden zu überlegen.

Das Tor bildet eine einheitliche Konstruktion und alle seine Elemente müssen gleichzeitig ausgeführt werden (es besteht keine Möglichkeit etwas zu ändern).

Höflichst bitte ich, die Angelegenheit als eilig zu betrachten, denn die Künstler begannen bereits mit der Verwirklichung des Werkes und sie haben nur sehr wenig Zeit (praktisch müssen sie das Werk vor dem einsetzenden Frost, d.h. im November fertig haben).

Deswegen müssen sie sofort antworten, denn das Modell für den Guß des Tores muß vor Ende August fertiggestellt sein.

In der Hoffnung, daß Sie diese Idee würdig zu realisieren erachten, warte ich auf Ihre Vorschläge für die Symbole und Inschriften, die Ihre Tafel enthalten soll.

Um einen schnellen Kontakt zu ermöglichen gebe ich Ihnen meine Fax-Nummer (0048) (9758) 3735. Ich bitte um Ihre Fax-Nummer.

Stempel
Hochachtungsvoll
unleserliche Unterschrift

Paweł KISIELEWSKI

Anlage

Das Schreiben erhalten 8 Organisationen.

Słońsk, dnia 05 lipca 1994 r.

Spoleczny Komitet Budowy Pomnika
- Bramy na Cmentarzu Ofiar
Więzienia Sonnenburg
Sikorskiego 15
66-436 SŁOŃSK
POLSKA

WOJEWÓDZKI KOMITET OCHRONY
PAMIĘCI WALK I MECZENSTWA
W GORZOWIE WLKP.

Uprzejmie informuję, że z inicjatywy Federation Des Victimes du Nazisme Enrolees de Force a.s.b.l. z Luksemburga powstał projekt upamiętnienia na cmentarzu wojennym w Słońsku męczeństwa ofiar więzienia Sonnenburg.

Środowisko kombatantów Wielkiego Księstwa Luksemburg należące do najbardziej aktywnych w sferze kontaktów z naszą miejscowością, po odsłonięciu w 1988 pomnika poświęconego pamięci Luksemburczyków obecnie wyraża wolę ufundowania nowej bramy na cmentarzu ofiar więzienia Sonnenburg. Powstała szansa zaakcentowania innych narodowości, których przedstawiciele tu przebywali i ginęli.

W drodze konkursu wybrany został projekt artysty plastyka Pani Reginy Bartek która koncepcję bramy opracowała pod tym kątem. W projekcie przewidziano 8 prostokątnych płyt odlanych z brązu o wymiarach 215 X 300 mm, przedstawiających symbole krajów, których obywatele są pochowani na cmentarzu.

Na spotkaniu w dniu 25 czerwca postanowiono, że projekt będzie realizowany przez zespół autorski w składzie art. plas. Regina Bartek, art. plast. Bożena Jakubowska, art. plast. Michał Puklicz na koszt Federation Des Victimes du Nazisme Enrolees de Force a.s.b.l., której przedstawiciele proponują, aby płyty były sfinansowane przez odpowiednie organizacje reprezentujące środowiska kombatanckie poszczególnych narodów, których obywatele przebywali i ginęli w więzieniu Sonnenburg. Koszty jednej płyty określono na ca 800 DM.

Planowany termin wykonania bramy ustalono na dzień 20 stycznia 1995.

Uroczyste odsłonięcie i poświęcenie bramy oraz okolicznościowa konferencja naukowa nastąpi w kwietniu 1995 w 50 rocznicę wyzwolenia więzienia Sonnenburg.

W związku z powyższym proszę o zapoznanie się z koncepcją bramy, która załączam oraz rozważenie możliwości ufundowania pamiątkowej płyty.

Brama stanowi całość konstrukcyjną i wszystkie jej elementy muszą być wykonane jednocześnie (nie ma możliwości wprowadzania zmian).

Uprzejmie proszę o potraktowanie sprawy jako pilnej, gdyż artyści przystąpili już do realizacji dzieła a czasu mają bardzo mało (praktycznie muszą ukończyć dzieło przed mrozami tj. w listopadzie).

W związku z tym odpowiedź Państwa musi być natychmiastowa, gdyż model odlewu bramy musi być ukończony przed końcem sierpnia.

W nadziei, iż uznacie Państwo pomysł za godny realizacji, oczekuję na Wasze propozycje symboli i napisów, które chcielibyście mieć zawarte w płycie.

Podaję numer faxu w celu umożliwienia Państwu szybszego kontaktu: Słubice (0048) (9758) 3735. I proszę o podanie numeru faxu Państwa.

Z wyrazami szacunku

Paweł Kisielewski

Otrzymują:

NED VERENIGING VAN
Ex - Politieke Gewangenen
3525 CD UTRECHT
Rijenburgland 41
NIDERLAND

MONSIEUR
Georges MICHOTTE
36, Rue Des Ecoliers
1160 Bruxelles
BELGIE

SOUWENIR
De LA DEPORTATION 'NN'
MONSIEUR
Jean BEAUT
15 Ar. du General de Gaulle
67000 STRASBOURG
FRANSE

KRIGSINVALIDEFORBUNDET
Postboks 749 - Sentrum
0106 OSLO 1
NORGE

INTERNATIONALE LIGA
für Menschenrechte
Sektion Berlin
MOMMSENSTR 27
1000 BERLIN

Herr
Dr. PETER GERLINGHOFF
Pariser Strasse 61
1000 BERLIN

Fundacja im. Friedricha Eberta
Przedstawicielstwo w Polsce
Podwale 11
00-252 WARSZAWA

Wojewódzki Komitet Ochrony
Pamięci Walk i Męczeństwa
w Gorzowie Wlkp.

AMBASADA WŁOCH - Warszawa.